

Phytophthora ramorum - en ny planteskadegjører i Norge

Maria-Luz Herrero og Brita Toppe, Bioforsk Plantehelse
E-post: maria.herrero@bioforsk.no

Ramorum-greinvisning er en ny plantesykdom i Europa og Amerika forårsaket av pseudosoppen *P. ramorum*. Den ble oppdaget midt på 1990-tallet. Langs vestkysten av USA, fra California til Oregon, forårsaket den stor dødelighet i eikeskog og ble kjent som Sudden Oak Death (SOD).

I Europa ble den først oppdaget i planteskoler der den hovedsakelig angrep rododendron og krossved. Etter hvert ble patogenet også funnet på trær i parker og skog i Europa, men her har det foreløpig ikke utviklet seg til noen epidemi, som i Amerika.

P. ramorum har svært mange vertsplanter, hovedsaklig treaktige planter. Symptomene varierer mye fra planteslag til planteslag.

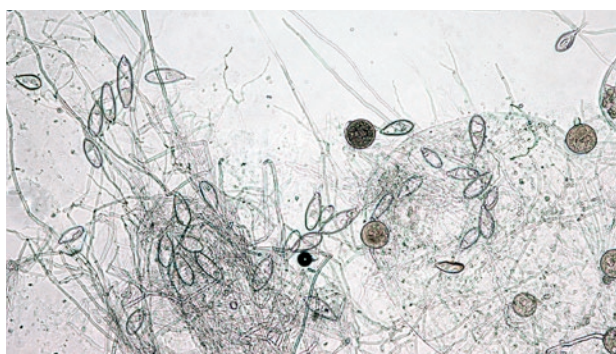
På rododendron forårsaker sykdommen vanligvis flekker på blad og visning av kvister (forsiden, over). Rododendronplanter dør sjelden av denne sykdommen, men etter et sterkt angrep kan pryddverdien bli redusert. I noen tilfeller, spesielt på unge planter, kan hele planta visne. Foto: B. Toppe (t.v.) og S. Lillebjerka (t.h.).

I Norge ble sykdommen funnet for første gang i 2002 på rododendron i en planteskole. Etter det er den funnet i mange planteskoler og hagesentre i Sør-Norge. De fleste funn er gjort på rododendron, men den er også påvist på pyramidelyng, kalmia og syrin

I parker og privathager er den funnet på rododendron, krossved, pyramidelyng og i 2008 ble den også funnet på eik. Patogenet trives i mildt klima og regn og er funnet mest på Vestlandet. De fleste funn i godt etablerte planter av rododendron og krossved er gjort i Bergen- og Stavangerområdet.

P. ramorum kan følge tilsynelatende friske planter og kan være vanskelig å påvise. Sykdommen har flere ganger blitt påvist på importerte planter og har sannsynligvis blitt spredd videre med salg av planter. Selv om rododendron ikke får de mest alvorlige skadene, er det bekymringsfullt at sykdommen kan spre seg med disse populære plantene til parker eller videre til norsk natur.

I 2009 er *P. ramorum* også funnet på blåbær i England.

P. ramorum, sporer og mycel, sett i mikroskop. Foto: E. Fløistad

Funn av *P. ramorum* skal rapporteres til Mattilsynet.

Kontaktperson ved Bioforsk Plantehelse:
María-Luz Herrero

Krossved og eik får blødende kreftsår på stammen og dør. Foto: M.L. Herrero (t.v.) og B. Toppe (t.h.).

P. ramorum på pyramidelyng. Foto: V. Talgø.

BIOFORSK TEMA
vol 4 nr 4
ISBN: 978-82-17-00502-5
ISSN 0809-8654
Fagredaktør:
Dir. Ellen Merethe Magnus
Ansvarlig redaktør:
Forskningsdirektør Nils Vagstad
Forsidefoto: Erling Fløistad

www.bioforsk.no